

Uchwała Nr SO-13/0954/226/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 25 kwietnia 2024 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za rok 2023 wraz z informacją o stanie mienia jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca Marzena Węckowicz
Członkowie: Małgorzata Bekąła
 Monika Paczyńska

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, późn. zm.), wyraża o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

UZASADNIENIE

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Gminy Ryczywół w roku 2023 oraz informacja o stanie mienia Gminy Ryczywół (przedłożone tut. Izbie w dniu 29 marca 2024 r. przez Wójta Gminy).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. (po zm.), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ryczywół na lata 2023-2028 (po zm.) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2023 rok.

- I. Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową stanowiącą objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu oraz część tabelaryczną.
1. W części opisowej Wójt Gminy przedstawił realizację dochodów budżetowych według działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej, w podziale na bieżące i majątkowe, w tym: dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach państwowych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, pozostałych dochodów własnych. Wójt Gminy przedstawił realizację wydatków budżetowych według działów klasyfikacji budżetowej w podziale na wydatki bieżące i majątkowe oraz omówił realizację wydatków niewygasających. Wskazał stan zaległości podatkowych oraz czynności podejmowane w celu wyegzekwowania należnych Gminie dochodów. Omówił przychody i rozchody budżetu, stan zadłużenia Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. Przedstawił dochody i wydatki budżetu związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu, tj.: dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych środkami Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań finansowanych ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Strategicznych: Polski Ład, dochody i wydatki budżetu związane z realizacją zadań związanych z pomocą

obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa finansowanych środkami z Funduszu Pomocy, dochody i wydatki określone przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska (związane z gromadzeniem środków z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska), a także dochody i wydatki budżetu określone przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu narkomanii.

2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:
 - a) dochody i wydatki w pełnej szczegółowości klasyfikacji budżetowej,
 - b) zestawienie zrealizowanych wydatków majątkowych,
 - c) zestawienie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych Gminie ustawami oraz na podstawie porozumień,
 - d) wykonanie dochodów i wydatków za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
 - e) wykonanie planu dochodów z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
 - f) zestawienie dotacji udzielonych z budżetu gminy,
 - g) wykonanie dochodów i wydatków z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - h) wykonanie planu finansowego rachunku środków Funduszu Pomocy,
 - i) dochody i wydatki związane z realizacją zadań inwestycyjnych programu Polski Ład,
 - j) realizacja planu finansowego środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
 - k) wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego,
 - l) wykonanie planu dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.
3. Sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera informację o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich sporządzoną w formie opisowej i tabelarycznej, co spełnia wymogi art. 269 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
4. Sprawozdanie z wykonania budżetu zawiera informację o zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego w planie wydatków na realizację programów finansowych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, co spełnia wymogi art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.
5. Do sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za 2023 r. jako załącznik zostało dołączone „Sprawozdanie opisowe za 2023 r. z wykonania planu finansowego w Centrum Integracji Społecznej w Ryczywole” podpisane przez Kierownika oraz główną księgową. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ryczywół za 2023 r., w części opisowej oraz w części tabelarycznej, Wójt Gminy nie odniósł się do przychodów i kosztów zakładu budżetowego – Centrum Integracji Społecznej w Ryczywole. Plan przychodów i kosztów zakładu budżetowego został wyodrębniony jako załącznik Nr 11 do uchwały Nr XLIII/387/2022 Rady Gminy Ryczywół z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu Gminy Ryczywół na 2023 rok.
6. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2023 r. samorządowej instytucji kultury Gminnego Ośrodka Kultury w Ryczywole.

Skład Orzekający wskazuje, że z art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wynika obowiązek przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, sprawozdania rocznego z wykonania budżetu jednostki, zawierającego zestawienie dochodów i wydatków wynikające

z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie natomiast z art. 13 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami.

II. Analiza porównawcza prezentowanych danych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na 2023 rok oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Ryczywół za rok 2023 został wykonany z deficytem w wysokości 2.874.349,59 zł, (przy planowanym deficycie budżetu w kwocie 5.567.137,06 zł), bowiem:

a) dochody zrealizowano w wysokości 43.918.025,29 zł, co stanowi 99,02 % wielkości planowanej, w tym:

- dochody bieżące wykonano w wysokości 37.463.650,32 zł,
- dochody majątkowe wykonano w wysokości 6.454.374,97 zł;

b) wydatki zrealizowano w wysokości 46.792.374,88 zł, co stanowi 93,73 % wielkości planowanej, w tym:

- wydatki bieżące wykonano w wysokości 33.320.803,56 zł,
- wydatki majątkowe wykonano w wysokości 13.471.571,32 zł.

Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymóg art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

2. W roku sprawozdawczym Gmina dysponowała przychodami w łącznej kwocie 11.526.580,67 zł z tytułu:

- nadwyżki z lat ubiegłych pomniejszonej o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 6.668.132,21 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2023 w kwocie 1.743.993,44 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 230.308,46 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2023 w kwocie 104.323,62 zł,
- wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 4.628.140,00 zł, które zostały zaangażowane w budżecie roku 2023 w całości.

Ponadto Gmina zrealizowała rozchody w kwocie 909.320,00 zł z tytułu:

- wykupu innych papierów wartościowych w kwocie 700.000,00 zł,
- spłat otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów w kwocie 209.320,00 zł.

Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

3. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 należności na koniec 2023 roku wynosiły 4.430.249,27 zł, w tym zaległości – 3.645.144,61 zł. Wójt Gminy w sprawozdaniu odniósł się do ww. zaległości oraz poinformował o czynnościach podejmowanych w celu wyegzekwowania dochodów

należnych Gminie. Wielkość zaległości na koniec roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 uległa zwiększeniu o kwotę 543.466,91 zł.

4. Z przedłożonego sprawozdania Wójta, jak i ze sprawozdania Rb-Z kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wynika, że zadłużenie Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku wynosiło 3.718.820,00 zł, co stanowi 8,47 % wykonanych dochodów.
5. Ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych wynika, że na koniec roku 2023 zobowiązania niewymagalne wynosiły 1.241.276,15 zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
6. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 241.033,84 zł (rozdziały 85153, 85154, 85232 § 2510), przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 166.342,09 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 41.463,31 zł (rozdz. 75618 § 0270). Ponadto w przychodach budżetu w § 905 „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zostały zaplanowane niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w łącznej kwocie 101.323,63 zł.

Tym samym niewykorzystana w roku 2023 kwota środków z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z wpływów z części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym wynosi 68.095,19 zł.

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2

– i nie mogą być przeznaczone na inne cele”.

Skład Orzekający zaznacza również, iż w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i art. 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.).

Zatem środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich należy zaplanować w przychodach budżetu bieżącego roku (§ 905) oraz przeznaczyć na cele określone w cytowanych wyżej przepisach.

7. Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 2.821.035,54 zł (w tym § 0490 w kwocie 2.791.314,53 zł), a wykonane wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozdziale 90002 łącznie wynosiły 2.492.448,56 zł.

Z powyższego wynika, że uzyskane w roku budżetowym dochody z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wraz z dochodami ubocznymi w całości pokryły wydatki na finansowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 r. oraz powstała nadwyżka w wysokości 328.586,98 zł. W roku 2022 wypracowano nadwyżkę w kwocie 125.984,84 zł, która nie została przeznaczona na wydatki systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2023. Tym samym łączna kwota niewykorzystanych dochodów z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi 454.571,82 zł.

Niewykorzystane dochody z roku 2022 zostały wprowadzone do budżetu roku 2024 (uchwała Nr LI/474/2023 z dnia 20 grudnia 2023 r) i przeznaczone na wydatki systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Należy zauważyć, że na koniec 2023 roku zaległości z tytułu niewpłaconych w terminie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 460.812,57 zł, a należności z tytułu naliczonych odsetek wyniosły 93.533,00 zł.

W sprawozdaniu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2023 r. dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399), czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

IV. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, co następuje:

- 1) nie stwierdzono przypadków przekroczenia planowanych wydatków budżetowych,
- 2) wystąpiły przypadki, iż suma wykonania wydatków i zobowiązań (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń) przekracza plan wydatków ustalony w budżecie o łączną kwotę 1.349,60 zł, w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział	Rozdział	§	Plan wydatków	Wydatki wykonane	Zobowiązania	Wykonanie + zobowiązania (5+6)	Przekroczenie (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
754	75412	3030	40 000,00	37 536,00	3 150,00	40 686,00	686,00
754	75421	4300	21 000,00	20 867,78	208,26	21 076,04	76,04
900	90002	4260	2 673,00	2 223,89	1 036,67	3 260,56	587,56
Razem							1.349,60 zł

Do ww. przekroczeń Wójt Gminy odniósł się w przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu (str. 89).

W ocenie Składu Orzekającego zaciągnięte zobowiązania mogą znajdować uzasadnienie w upoważnieniach, jakie Wójt Gminy otrzymał od Rady Gminy, a mianowicie w uchwale budżetowej na 2023 r. (Nr XLIII/387/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r.) Rada Gminy:

- w § 6 ust. 1 pkt 3 upoważniła Wójta do przekazania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku

- budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki, i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy,
- w § 6 ust. 2 ustaliła sumę do wysokości 4.000.000,00 zł, do której Wójt Gminy mógł samodzielnie zaciągać zobowiązania.

Natomiast w uchwale Nr XLIII/386/2022 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ryczywół na lata 2023-2028 Rada Gminy upoważniła Wójta Gminy (§ 3 ust. 1) do zaciągania zobowiązań:

- 1) związanych z realizacją wieloletnich przedsięwzięć do wysokości limitów określonych w załączniku nr 2 do uchwały,
- 2) z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna dla zapewnienia ciągłości działania Gminy, i z których terminy płatności wykraczają poza rok budżetowy;
- 3) w okresie od początku roku do 31 grudnia 2023 r. dokonano planowanych wydatków przeznaczonych na zapłatę pozostałych odsetek (§ 4580) zapłatę kar i odszkodowań wypłacanych na rzecz osób fizycznych (§ 4590) oraz kar, odszkodowań i grzywien wypłacanych na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych (§ 4600) w łącznej kwocie 4.885,47 zł. W przedłożonym sprawozdaniu Wójt Gminy poinformował o przyczynach poniesienia przedmiotowych wydatków.

V. W wyniku analizy przedłożonego sprawozdania Skład Orzekający stwierdził, że wystąpiły nieliczne rozbieżności m.in.:

- 1) na str. 76 wskazano, że w rozdziale 92601 „Obiekty sportowe” wystąpiły zobowiązania z tytułu zakupu energii w kwocie 351,15 zł, podczas gdy ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 wynika kwota 2.288,19 zł;
- 2) na str. 88 sprawozdania podano „Na koniec 2023 roku budżet Gminy zamknął się deficytem w kwocie 2.715.075,49 zł.”, zamiast w 2.874.349,59 zł;
- 3) na str. 145 sprawozdania w tabeli 37. pn. „Wykonanie planu wydatków Covid-19” wskazano paragraf dochodowy § 2180 zamiast paragrafy wydatków, w ramach których dokonywane były wydatki finansowane środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- 4) na str. 150 sprawozdania w tabeli 38. „Wykonanie planu wydatków w ramach funduszu sołectkiego” dla sołectwa Zawady wskazano, że zadanie pn. „Zakup i montaż lampy solarnej na plac rekreacyjno-sportowy w Zawadach” było realizowane jako zadanie bieżące sklasyfikowane w dz. 921 rozdz. 92109 § 4270, podczas gdy z innych załączników do sprawozdania oraz uchwały budżetowej na 2023 r. (po zmianach) wynika, że zadanie to było realizowane jako wydatek majątkowy sklasyfikowany w dz. 926 rozdz. 92601 § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”;
- 5) na str. 151 sprawozdania wskazano, że dochody związane z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z administracją rządową jakie Gmina otrzymała w dz. 710 „Działalność usługowa” rozdz. 71035 „Cmentarze” § 2020 „Dotacja celowa otrzymana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej” w łącznej kwocie 60.024,00 zł zostały w całości przeznaczone na wydatki sklasyfikowane w rozdz. 71035 w § 4270 „Zakup usług remontowych”. Natomiast ze sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia

31 grudnia roku 2023 wynika, że w dz. 710 „Działalność usługowa” rozdz. 71035 „Cmentarze” wykonanie wydatków w § 4270 wynosiło 53.259,00 zł (różnica 6.765,00 zł);

- VI. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu w roku 2023 roku, a także planowane na 2024 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Marzena Węckowicz

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.